

Araştırma Makalesi / Research Article

GİRİŞİMCİLERİN FİNANSAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN İŞLETME PERFORMANSLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ*

Volkan SÜNBÜL

Hasan Kalyoncu Üniversitesi, SBE, Gaziantep (sunbul_volkan@hotmail.com)

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Fatih BUĞAN

Gaziantep Üniversitesi, İİBF, Gaziantep (mfbugan@gantep.edu.tr)

ÖZET

Güntümüz ekonomi anlayışının temelini şüphesiz ki finans faktörü oluşturmaktadır. Temel finans bilgisinin önemi, dünya genelinde olduğu gibi ülkemizde de her geçen gün artmaktadır. Yakın zamana kadar dünyayı sarmaya başlayan güncel ve yeni finansal kavramların içinde en önemlilerden biri finansal okuryazarlık kavramıdır. Finansal okuryazarlığa en çok ihtiyaç duyacağı düşünülen girişimcilerin, finansal okuryazarlık seviyelerinin tespiti bu çalışmanın motivasyonunu oluşturmaktadır. Ayrıca girişimcilerin işletme performanslarının da finansal okuryazarlık seviyelerinden etkileneceği düşünülmüştür. Bu doğrultuda bu çalışmanın amacı, Gaziantep ilinde faaliyet göstermekte olan iş yeri sahibi girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi ve finansal okuryazarlığın işletme performansları üzerinde etkisinin olup olmadığını incelemektir. Bu doğrultuda, Gaziantep ilinde faaliyet gösteren 206 iş yeri sahibi girişimciye finansal okuryazarlık ve işletme performans ölçeklerinden oluşan anket formu uygulanmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre finansal okuryazarlık seviyesi işletme performansını anlamlı ve pozitif yönde etkilemektedir. Ayrıca bir diğer önemli bulgu da girişimcilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin eğitim düzeylerinden bağımsız olduğudur.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Finansal Okuryazarlık, İşletme Performansı.

IMPACT OF ENTREPRENEURS' FINANCIAL LITERACY LEVELS ON BUSINESS PERFORMANCES

ABSTRACT

Undoubtedly, the financial factor constitutes the basis of today's economic understanding. The importance of basic financial knowledge is increasing day by day in our country as well as in the world. One of the most important of the current and new financial concepts that has started to surround the world until recently is the concept of financial literacy. The determination of the financial literacy levels of entrepreneurs who are thought to need financial literacy the most is the motivation of this study. In addition, it is thought that the enterprise performance of entrepreneurs will be affected by their financial literacy levels. In this regard, the purpose of this study is to determine the financial literacy levels of entrepreneurs operating in Gaziantep and to examine whether financial literacy has an effect on their

* Bu çalışma, 2020 yılında Hasan Kalyoncu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından kabul edilen "Girişimcilerin Finansal Okuryazarlık Düzeylerinin İşletme Performansları Üzerindeki Etkisi" adlı Yüksek Lisans tezinden türetilmiştir.

business performance. In this direction, a questionnaire consisting of financial literacy and business performance scales was applied to 206 business owners operating in Gaziantep. According to the findings obtained from the study, financial literacy level affects business performance significantly and positively. In addition, another important finding is that the financial literacy levels of entrepreneurs are not affected by their education level.

Keywords: Entrepreneurship, Financial Literacy, Business Performance.

1.Giriş

Finansal okuryazarlık kavramı, sürekli değişen ve dönüşen günümüz bireysel ihtiyaçlarının karşılanması ve yönetilmesinde etkin rol oynamaktadır. Hane halkı harcamalarından, şirketlerin etkin finansal yönetimine kadar geniş bir yelpazede finansal okuryazarlık kavramı karşımıza çıkmaktadır. Finansal alandaki gelişmeler, bireyleri günlük yaşamlarında finansal sistemin yeni ürünlerini kullanmaya ve bunlar hakkında bilgi sahibi olmaya zorlamaktadır. Temel finansal işlemlerin çeşitliliğindeki artış finansal okuryazarlık kavramının hem bireyler hem de işletmeler açısından önemini artırmaktadır. İşletmelerin performanslarının da değişen ve gelişen bu finansal gelişmelerden ve çeşitlilikten etkileneceği muhtemeldir.

Girişimcilik bir öngörü ve değişim sürecidir. Yaratıcı fikirlerin ve yeni görüşlerin bulunmasına yönelik bir isteklilik gerektirir. Girişimciliğin özellikleri ise; riskleri göze alabilme istekliliği, girişimler için gerekli olan takımları kurabilme ve yönetebilme yeteneği, ihtiyaç duyulan tüm kaynakları sağlayabilme becerisi ve başkalarının kaos ile karışıklık gördüğü imkanları tanıma ve yönetme ileri görüşlülüğüdür (Kuratko, 2003:2).

Finansal okuryazarlık; varlıklarını etkin bir şekilde kullanma, kısa ve uzun vadelerde finansal değerlemeler yapabilme, aile bütçesi ve kişisel bütçeyi verimli şekilde yönetebilme, borç ve tasarrufların şekillendirilmesi ve kişisel tasarrufların yönetilebilmesi için bireylerin sahip olması gereken minimum finansal bilgilerdir (Lusardi, 2008:3). FODER (2016) (Finansal Okuryazarlık ve Erişim Derneği)'e göre en doğru tanımıyla finansal okuryazarlık, kişilerin gelir ve gider kalemlerini en doğru şekilde yönetebilme yetenekleridir. Bu bilgi risklerin minimize edilmesini ve öngörülebilir olmasını sağlar. Ayrıca finansal okuryazarlık, toplum ve ülke ekonomisi için de koruyucu önlemler ve kontrol mekanizması sağlamaktadır.

Günümüzde ekonomik anlamda zorlaşan hayat şartları göstermektedir ki artık en önemli konulardan birisi, kişilerin kendi finansal kararlarını doğru ve bilinçli yönetmesi sürecidir. Artık tüm şirketler ve kişiler kendi finansal süreçlerini yönetmek durumunda kaldığından, finansal okuryazarlık bilgi düzeyi oldukça önem kazanmaktadır. Finansal okuryazarlık düzeyinin yetersiz olması da bu kararların alım sürecini olumsuz etkileyecektir (Kılıç vd., 2015:130).

İşletme performansı, işletmelerin artan rekabetler çerçevesinde varlıklarını sürdürmek için ihtiyaç duydukları büyüme olgusunu gösteren bulgulardır. Gelişmeye devam eden teknoloji ile beraber rekabet ortamının da büyümesi işletmelerin ayakta kalması için yüksek performansa sahip olmasını gerektirmektedir. İşletmelerin ortaya koyacağı bu performans sonuçları yalnızca kendilerini değil ülke ekonomisi ve yatırımcıları da büyük ölçüde ilgilendirmektedir (Uygurtürk & Korkmaz, 2012:96).

Sürdürülebilir ve büyüme sağlayıcı ekonomik yapı içerisinde finansal okuryazarlığın ve finansal erişimin önemli bir yeri vardır. Finansal okuryazarlık bilgisine belli bir düzeyde sahip olmak ve finansal sistemlere erişebilmek, geleceğe dair yapılan yatırımlarda bireylere oldukça büyük avantajlar sağlamaktadır. Finansal okuryazarlık eğitiminin önemi özellikle 2008-2009 küresel krizi sonrasında, kişilerin finansal karar alabilme ve tasarruflarını yönetebilmeleri açısından artmaya başlamıştır (T.C. Kalkınma Bakanlığı, 2014:38). Finansal piyasaların finansal okuryazarlık kavramının yayılımından daha hızlı büyümesi, finansal okuryazarlık gelişiminin önemini gösteren en büyük etkenlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır (Béres & Huzdik, 2012:310).

Dünya üzerindeki değişim ve gelişmeler ışığında giderek karmaşıklaşan ve çeşitlenen finansal ürünler için, bireylerin daha fazla finansal sorumluluklar üstlendikleri bir ekonomi iklimi karşısında, toplumdaki finansal okuryazarlık düzeyinin artırılması kamusal bir aciliyet teşkil etmeye başlamıştır (Hastings vd., 2013:349). Finansal okuryazarlık bir yaşam becerisi olarak görülmeye ve küresel politikalarda gündemi meşgul etmeye başlamıştır. Bazı hükümetler finansal okuryazarlığın geliştirilmesi için politikalar, stratejiler ve eğitimler geliştirmeye başlamıştır. Finansal hizmetlerin artması, karmaşıklaşması ve refah sistemlerinin daralması; her yaşta vatandaşın ve tüketicinin finansal okuryazar olmasının önemine katkı sağlamıştır (OECD, 2014:13). Bir kredi derecelendirme kuruluşu olan Standard and Poor's (S&P) tarafından 2015 yılında yayınlanan ve bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerini ölçmeye yönelik, dünya genelindeki ülkelerde yapılmış sınırlı sayıda çalışmalardan biri olan "Dünyada Finansal Okuryazarlık Araştırması" bulgularına göre, dünya genelinde finansal okuryazarlık düzeyinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Dağ, 2019).

Yeni finans enstrümanlarının ortaya çıkması ile finansal okuryazarlık düzeyi; birey, hane halkı ve ekonomik sistem içerisinde finansal kararlar alması gereken girişimciler gibi grupların gündelik finansal karar alımlarında ve finansal algı düzeylerinde ciddi bir konu haline gelmiştir (Ergün vd., 2014:849). Sezici & Çelikkol (2016:421)'e göre finansal okuryazarlık, bireylerin finansal kaynaklarını en iyi şekilde yönetebilmesidir. Bu nedenle finansal okuryazarlık seviyesinin yüksek olması, girişimciler için tüm finansal sorunları çözümlenmede kolaylaştırıcı rol üstlenecektir. Bu doğrultuda çalışmada, işyeri sahibi girişimcilerin finansal kararlar alabilmeleri için sahip oldukları finansal okuryazarlık düzeyleri ile bu düzeyin demografik özellikleri ve şirket yönetimindeki işletme performanslarına etkisinin incelemek amaçlanmıştır.

2.Literatür Taraması

İncelenen araştırmalar göstermektedir ki finansal okuryazarlık konusu, literatürde birçok farklı alanda ele alınmıştır. Finansal okuryazarlık kavramının günden güne öneminin daha da artması ile yalnızca bireyleri ilgilendiren bir konu olmaktan çıkmış ve devletleri de ilgilendiren bir konu haline geldiği gözlenmiştir. Lusardi & Mitchell (2011), özellikle ABD'nin finansal okuryazarlık konusu üzerine en çok araştırma yapan ülkelerden olduğunu ve diğer ülkelerde de günden güne bu konudaki araştırmaların arttığını belirtmiştir. Ayrıca farklı ülkelerde yapılan araştırmalarda bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerinin de düşük seviyelerde olduğunu belirtmişlerdir.

Dünya genelinde ve Türkiye'de yapılan çalışmalara bakıldığında, finansal okuryazarlık düzeyi ile ilgili araştırmalar genel olarak öğrenciler üzerinde yoğunlaşmaktadır (Danes & Hira,

1987; Volpe vd., 1996; Beal & Delpachitra, 2003; Jorgensen, 2007; Bayram, 2010; Nano, 2013; Kılıç vd., 2015; Karyağdı, 2018; Yalçın & Öztürk, 2019; Toraman vd., 2016). Bu alandaki ilgili literatür incelendiğinde girişimcilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin incelendiği araştırma sayısının çok sınırlı sayıda olduğu gözlemlenmiştir (Fatoki 2014; Ripain vd., 2017; Seyrek & Gül, 2017; Kutukız & Özden, 2018; Kıran & Bozkurt, 2019). Bu çalışmada da girişimcilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin tespiti ve işletme performansları üzerindeki etkisinin varlığı incelenerek ilgili literatüre katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Bu kapsam kurulan ilk hipotez şu şekildedir:

H₁: Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin işletme performansları üzerinde etkisi vardır.

Kıran & Bozkurt (2019) tarafından Antalya, Burdur ve Isparta illerinin bulunduğu Batı Akdeniz Bölgesi'nde faaliyet gösteren 324 girişimciye finansal okuryazarlık seviyelerini ölçmeye yönelik bir anket uygulaması yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda, girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin demografik özelliklerine göre değişkenlikler gösterdiği tespit edilmiş ve nispeten finansal okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Literatürde bazı çalışmalarda finansal okuryazarlık düzeyi ile cinsiyet arasında anlamlı farklılıklar bulunmadığını belirten çalışmalar (Adeleke, 2013; Shaari vd., 2013) olsa da finansal okuryazarlık düzeyinin cinsiyete göre farklılıklar gösterdiğini kanıtlayan birçok çalışmaya rastlanılmıştır (Chen & Volpe, 1998; Chen & Volpe, 2002; Atkinson & Messy, 2012; Barboza vd., 2016; Yalçın & Öztürk, 2019). Bu çalışmaların bazılarında kadınların finansal okuryazarlık düzeylerinin erkeklere göre daha düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle araştırmanın ikinci hipotezi aşağıdaki gibi kurulmuştur:

H₂: Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Literatürde bazı çalışmalarda bireylerin yaşı ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı ilişkiler olmadığını gösteren çalışmalar (Shaari vd., 2013) olsa da finansal okuryazarlık düzeyinin yaşa göre değiştiği literatürde sıkça karşımıza çıkmaktadır (Atkinson & Messy, 2012; Tuna & Ulu, 2016). Bu çalışmaların bazılarında yaşları yüksek olan bireylerin finansal okuryazarlık düzeyleri de yüksek çıkmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın üçüncü hipotezi aşağıdaki gibi kurulmuştur:

H₃: Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri yaşlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Finansal okuryazarlık düzeyinin medeni duruma göre değişiklikler gösterdiğini görmekteyiz (Mercan vd., 2012). Literatürde görülen bazı çalışmalarda bireylerin evli olmalarının finansal okuryazarlık düzeylerini olumlu yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Bu nedenle çalışmanın dördüncü hipotezi aşağıdaki gibi kurulmuştur:

H₄: Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri medeni durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Finansal okuryazarlık düzeyinin eğitim seviyesine göre değiştiğini kanıtlayan da birçok araştırmada karşımıza çıkmaktadır (Chen & Volpe, 1998; Jorgensen, 2007; Mercan vd., 2012; Shaari vd., 2013; Kaya, 2015). Bu çalışmaların bazılarında bireylerin eğitim seviyelerinin

yükselmesi ile finansal okuryazarlık düzeylerinin de yüksek olduğu görülmektedir. Ancak az olmakla birlikte finansal okuryazarlık düzeyi ile bireylerin eğitim seviyesinin anlamlı farklılıklar göstermediğini belirten çalışmalar da bulunmaktadır (Ansong & Gyensare, 2012). Çalışmanın beşinci hipotezi aşağıdaki gibidir:

H₅: Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri eğitim durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Birçok girişimcinin sahibi olduğu işletmenin yönetimi için belirli oranda finansal okuryazarlık seviyesine ihtiyaç duyacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda girişimcilerin iş deneyimleri de bu hususta önemli bir rol oynayacaktır. İş deneyiminin finansal okuryazarlık düzeyini etkilediğini gösteren çalışmalar bulunmaktadır (Chen & Volpe, 1998; Beal & Delpachitra, 2003). Bu nedenlerden dolayı araştırmanın altıncı hipotezi aşağıdaki gibi kurulmuştur:

H₆: Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri iş yeri faaliyet yıllarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Literatürde finansal okuryazarlık düzeyini etkileyen demografik unsurlar arasında çalıştırılan personel sayısının etkilerini gösteren çalışmalara rastlanılmıştır (Fatoki, 2014). Bazı çalışmalarda personel sayısı fazla olan bireylerde finansal okuryazarlık düzeyinin de yüksek olduğu görülmektedir. Bu çerçevede çalışmanın yedinci hipotezi aşağıdaki gibi kurulmuştur:

H₇: Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri iş yeri personel sayılarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Literatürde Finansal okuryazarlık düzeyinin gelir durumlarına göre değiştiğini kanıtlayan da birçok araştırmada karşımıza çıkmaktadır (Hogart & Hilgert, 2002; Bönthe & Filipiak, 2012; Atkinson & Messy, 2012). Bu çalışmaların bazılarında gelir düzeyi artan bireylerin finansal okuryazarlık düzeylerinin de arttığı görülmektedir. Bundan dolayı çalışmanın sekizinci hipotezi aşağıdaki gibidir:

H₈: Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri gelir durumlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

Finansal okuryazarlık düzeyini etkileyen demografik unsurlardan bir diğeri iş yeri faaliyet alanıdır (Kaya, 2015). Bu bağlamda çalışmanın dokuzuncu hipotezi aşağıdaki gibidir:

H₉: Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri iş yeri faaliyet alanlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir.

3.Gereç ve Yöntem

Bu çalışmada girişimcilerin demografik özelliklerinin, finansal okuryazarlık düzeyleriyle etkisi ve bu etkinin girişimcilerin iş yerlerini yönetirkenki işletme performansı düzeyleriyle ilişkileri nicel araştırma yöntemiyle araştırılmıştır. Araştırmanın evrenini Gaziantep ilinde faaliyet gösteren iş yeri sahibi girişimciler oluşturmaktadır. Anket çalışması, ana kütle çerçevesi belirsiz olduğundan tesadüfi olmayan örneklem yöntemlerinden Kolayda Örneklem Yöntemi ile belirlenen işletme sahiplerine online anket şeklinde uygulanmıştır. Tabachnick vd. (2007)'ne göre araştırmalarda gereken örneklem büyüklüğü istenen güç, alfa düzeyi, öngörücü sayısı ve beklenen etki boyutları gibi bir dizi soruna bağlı olarak belirlenmektedir. Ancak örneklem

büyükliğünün sorulan madde sayısının 8 katından 50 fazla olması ($N > 50 + 8m$) veya madde sayısından 104 fazla olması ($N > 104 + m$) durumunda yeterli olabileceği görüşü üzerinde durmuşlardır. Her iki formülasyon uygulandığında büyük olan sayının minimum örneklem sayısı olarak alınabileceğini belirtmişlerdir. Bu çalışmada da işletme performansını ölçmek amacıyla 4 maddeden oluşan bir ölçek kullanılmıştır. Bu durumda Tabachnick vd. (2007)'ne göre 82 ($50 + 8*4$) ve 108 ($104+4$) sayılarından büyük olanı yani 108 sayısı minimum örneklem sayısı olarak kabul edilebilir. Bu çalışmada, Gaziantep ilinde faaliyet gösteren 206 girişimciye ulaşılmış ve bu girişimcilerden sorulara kendileri için doğru olduğunu düşündükleri cevapları işaretlemeleri istenmiştir. Araştırma kapsamında analize uygun 206 adet anket uygulandığından yeterli örneklem sayısına ulaşılmıştır.

Araştırmada kullanılan anket, toplam 50 sorudan ve 3 farklı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm finansal okuryazarlık ölçeğinin, ikinci bölüm işletme performansı ölçeğinin ve son bölüm ise demografik özelliklerin yer aldığı soruları içermektedir.

Birinci bölümde finansal okuryazarlık ölçeği olarak; Kılıç vd. (2015)'in çalışmalarında kullandıkları 8 farklı kategoriden oluşan 38 soruluk anket uygulanmıştır. Ölçekte kategoriler; “Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans”, “Bireysel Bankacılık”, “Emeklilik ve Sigortacılık”, “Finansal Tablolar”, “Yatırım”, “Vergi ve Mevzuat”, “Finans Gündemi”, “Matematik ve Faiz Hesaplamaları” başlıklarından oluşmaktadır.

İkinci bölümde, işletme performansı ölçeği olarak; Çiğdem (2019)'in doktora tez çalışmasında kullandığı ve 1 boyuttan oluşan 4 soruluk ölçek uygulanmıştır. Ölçekte; Firma İşletme Performansı alt boyutunu içeren bu sorular Çiğdem (2019) tarafından, Kaynak (2003) ve Patyal & Koilakuntla (2017) çalışmalarından uyarlanarak kullanılmıştır. Literatürde sık kullanılan bu ölçek; Naktiyok & Küçük (2003:53), Ustasüleyman (2011:78), Yıldız & Çiğdem (2018:89), Aytekin (2018:1125), Yıldız & Çetindaş (2018:885), Yıldız & Aytekin (2019:426) gibi çalışmalarda kullanılmıştır. Ölçekteki sorular “1- kesinlikle katılmıyorum” ile “5- kesinlikle katılıyorum” şeklinde sıralanan 5’li likert ölçek olarak kullanılmıştır.

Anket formunun üçüncü bölümünde, katılımcıların demografik özelliklerini belirlemeye yönelik sorulara yer verilmiştir. Toplam 8 sorudan oluşan bu bölümde; katılımcılardan, “Cinsiyet”, “Yaş”, “Medeni Durum”, “Mezuniyet”, “İş Yeri Faaliyet Yılı”, “Firma Çalışan Sayısı”, “Aylık Gelir Durumu” ve “Firma Faaliyet Alanı” sorularına ilgili şıkları seçerek cevap vermesi istenmiştir. Katılımcıların tamamının bu bölümdeki sorulara eksiksiz ve özenli cevaplar verdiği gözlenmiştir.

Çalışmanın uygulama kısmında öncelikle katılımcıların demografik özelliklerine ait tanımlayıcı bulgular, katılımcıların finansal okuryazarlık düzeylerine ait tanımlayıcı bulgular verilmiştir. Daha sonra işletme performansı değişkenini için keşfedici ve doğrulayıcı faktör analizleri yapılarak yapı geçerliği ve güvenilirlik analiziyle de iç tutarlığının sağlanıp sağlanmadığı tespit edilmiştir. Son aşama ise veriler normal dağılım gösterdiği için hipotezleri test etmek için basit doğrusal regresyon, t- testi ve tek yönlü varyans analizi (ANOVA) yöntemleri kullanılmıştır.

4.Araştırmanın Bulguları

4.1.Katılımcıların Demografik Özelliklerine Ait Tanımlayıcı Bulgular

Katılımcıların %75,2 (155)'i erkek ve %24,8 (51)'i kadınlardan oluşmaktadır. 20 (%9,7) katılımcının 18-24 yaş, 86 (%41,7) katılımcının 25-34 yaş, 62 (%30,1) katılımcının 35-44 yaş, 32 (%15,5) katılımcının 45-54 yaş ve 6 (%2,9) katılımcının 55 ve üstü yaş aralığında olduğu görülmüştür. 127 (%61,7) evli 79 (%38,3) bekâr olmak üzere toplamda 206 katılımcı mevcuttur. 21 (%10,2) katılımcının ortaöğretim, 31 (%15,0) katılımcının lise, 28 (%13,6) katılımcının ön lisans, 90 (%43,7) katılımcının lisans ve 36 (%17,5) katılımcının lisansüstü mezuniyetinin olduğu görülmüştür. 79 (%38,3) katılımcının 5 ve altı yıl, 35 (%17,0) katılımcının 6-10 yıl, 44 (%21,4) katılımcının 11-15 yıl, 18 (%8,7) katılımcının 16-20 yıl ve 30 (%14,6) katılımcının 21 ve üstü yıl aralığında olduğu görülmüştür. 157 (%76,2) katılımcının 1-50 çalışan, 17 (%8,3) katılımcının 51-150 çalışan, 12 (%5,8) katılımcının 151-250 çalışan ve 20 (%9,7) katılımcının 251 ve üstü çalışan aralığında olduğu görülmüştür. 56 (%27,2) katılımcının 4.999 ve altı gelir, 102 (%49,5) katılımcının 5.000-14.999 gelir, 30 (%14,6) katılımcının 15.000-49.999 gelir ve 18 (%8,7) katılımcının 50.000 ve üstü gelir aralığında olduğu görülmüştür. 35 (%17,0) katılımcının gıda alanı, 22 (%10,7) katılımcının tekstil alanı, 9 (%4,4) katılımcının plastik/kimya alanı, 10 (%4,9) katılımcının makine alanı, 37 (%18,0) katılımcının inşaat alanı, 13 (%6,3) katılımcının elektronik alanı ve 80 (%38,8) katılımcının diğer alanlar aralığında olduğu görülmüştür.

4.2.Katılımcıların Finansal Okuryazarlık Seviyelerine Ait Bulgular

Araştırmanın bu bölümünde girişimcilerin finansal okuryazarlık seviyeleri belirlenmiş ve daha sonra demografik değişkenler ile karşılaştırılması yapılmıştır. Katılımcıların finansal okuryazarlık ölçeğinde yer alan kategorilerdeki sorulara verdikleri cevaplar sırasıyla tablolar halinde gösterilmiş ve doğru sayısı ile yüzdelik oranları bu tablolar üzerinden yorumlanmıştır.

Tablo 1: Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans Kategorisine Verilen Cevapların Doğru Sayısı ve Yüzdelik Oranları

Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans		Doğru Sayısı	Oran %
1	Enflasyon paranın satın alma gücünü azaltır.	188	91,26
2	Son 3 yıla göre Türkiye'de enflasyon oranları %10'un altındadır.	155	75,24
3	Enflasyon oranı piyasadaki kredi faiz oranından yüksek ise kredi kullanmak avantajlıdır	105	50,97
4	Bir evi kiralamak, ev satın almaya kıyasla finansal açıdan bütçenizi daha rahat kullanmanızı sağlar.	143	69,42
5	Borsalarda sadece hisse senedi alım-satımı yapılmaktadır.	121	58,74
6	Türkiye'deki menkul kıymetler borsasının adı Borsa İstanbul'dur.	160	77,67
7	Vadesiz mevduat hesabı faiz kazancı sağlar.	160	77,67
8	Ons, altın gibi kıymetli madenlerin ölçü birimidir.	159	77,18
Ortalama Başarı Puanı			72,27

Tablo 1’de girişimcilerin finansal okuryazarlık ölçeğindeki 1. kategori olan “Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans” bölümündeki 8 soruya verdikleri cevapların doğru sayıları ve yüzdeler oranları görülmektedir. Bu sonuçlara göre girişimcilerin “Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans” konusundaki ortalama başarı puanı %72,27 olarak belirlenmiştir.

Tablo 2: Bireysel Bankacılık Kategorisine Verilen Cevapların Doğru Sayısı ve Yüzdeler Oranları

Bireysel Bankacılık		Doğru Sayısı	Oran %
9	Tüm bankalar aynı işlem ücretleri ile çalışırlar.	178	86,41
10	Uzun vadeli kredi kullanmak kısa vadeli kredi kullanmaktan daha maliyetlidir.	150	72,82
11	IBAN, uluslararası banka hesap numarasıdır.	179	86,89
12	EFT, aynı bankadaki hesaplar arasında para transferi yapmak için kullanılır.	167	81,07
13	İnternet bankacılığı yardımıyla kredi başvurusu yapılabilir.	194	94,17
14	İnternet bankacılığı yardımıyla hisse senedi alım satım işlemleri yapılabilir.	146	70,87
Ortalama Başarı Puanı			82,04

Tablo 2’de girişimcilerin finansal okuryazarlık ölçeğindeki 2. kategori olan “Bireysel Bankacılık” bölümündeki 6 soruya verdikleri cevapların doğru sayıları ve yüzdeler oranları görülmektedir. Bu sonuçlara göre girişimcilerin “Bireysel Bankacılık” konusundaki ortalama başarı puanı %82,04 olarak belirlenmiştir.

Tablo 3: Emeklilik ve Sigortacılık Kategorisine Verilen Cevapların Doğru Sayısı ve Yüzdeler Oranları

Emeklilik ve Sigortacılık		Doğru Sayısı	Oran %
15	Bireyin yaşı, araç kasko bedelinin belirlenmesinde önemli bir rol faktördür.	152	73,79
16	SGK (Sosyal Güvenlik Kurumu), Türkiye’de çalışanların bağlı oldukları sağlık güvencesi kurumudur.	193	93,69
17	Türkiye’de emeklilik yaşı herkes için 65’tir.	150	72,82
18	Bireysel emeklilik sistemi, aylık prim ödemeleri yapılan özel bir emeklilik sistemidir	192	93,20
19	Bireysel emeklilik sisteminde emekliliğe hak kazanmak için 10 yıl süreyle katkı payı ödemesi yapmak gerekmektedir.	130	63,11
Ortalama Başarı Puanı			79,32

Tablo 3’de girişimcilerin finansal okuryazarlık ölçeğindeki 3. kategori olan “Emeklilik ve Sigortacılık” bölümündeki 5 soruya verdikleri cevapların doğru sayıları ve yüzdelik oranları görülmektedir. Bu sonuçlara göre girişimcilerin “Emeklilik ve Sigortacılık” konusundaki ortalama başarı puanı %79,32 olarak belirlenmiştir.

Tablo 4: Finansal Tablolar Kategorisine Verilen Cevapların Doğru Sayısı ve Yüzdelik Oranları

Finansal Tablolar	Doğru Sayısı	Oran %
20 Bilanço, belirli bir tarihteki varlıkları, borçları ve öz sermayeyi gösterir.	157	76,21
21 Öz sermaye, toplam varlıklarla borçlar arasındaki farktır.	154	74,76
22 Eğer bir bireyin öz sermaye hesabında 9.000 TL ve borç hesabında 8.000 TL varsa bu bireyin toplam varlıkları 17.000 TL’dir.	79	38,35
23 Nakit sıkıntısı çeken bir şirket, kesinlikle zarar etmiştir.	160	77,67
Ortalama Başarı Puanı		66,75

Tablo 4’te girişimcilerin finansal okuryazarlık ölçeğindeki 4. kategori olan “Finansal Tablolar” bölümündeki 4 soruya verdikleri cevapların doğru sayıları ve yüzdelik oranları görülmektedir. Bu sonuçlara göre girişimcilerin “Finansal Tablolar” konusundaki ortalama başarı puanı %66,75 olarak belirlenmiştir.

Tablo 5: Yatırım Kategorisine Verilen Cevapların Doğru Sayısı ve Yüzdelik Oranları

Yatırım	Doğru Sayısı	Oran %
24 Bir şirketin tahvilini alırsanız o şirkete ortak olmuş olursunuz.	81	39,32
25 Hisse senetlerine yatırım yaptığınızda faiz kazancı elde edersiniz.	117	56,80
26 Hisse senedi yatırımı tahvil yatırımına kıyasla daha riskli bir yatırım türüdür.	123	59,71
27 Döviz, bir tasarruf aracıdır.	61	29,61
28 Risk düzeyleri aynı olan iki projeden A projesi B projesinden daha fazla getiri sağlamaktadır. Dolayısıyla iki proje arasından B projesi seçilmelidir.	117	56,80
Ortalama Başarı Puanı		48,45

Tablo 5’de girişimcilerin finansal okuryazarlık ölçeğindeki 5. kategori olan “Yatırım” bölümündeki 5 soruya verdikleri cevapların doğru sayıları ve yüzdelik oranları görülmektedir. Bu sonuçlara göre girişimcilerin “Yatırım” konusundaki ortalama başarı puanı %48,45 olarak belirlenmiştir.

Tablo 6: Vergi ve Mevzuat Kategorisine Verilen Cevapların Doğru Sayısı ve Yüzdelik Oranları

Vergi ve Mevzuat	Doğru Sayısı	Oran %
29 Türkiye’de KDV oranı bütün ürünlerde %18 olarak uygulanmaktadır.	162	78,64
30 Yeni bir iş kurmadan önce Sanayi ve Ticaret Odası’na kayıt yaptırmak gerekmektedir.	100	48,54
31 Her işyeri sahibi vergi dairesine kayıt yaptırmak zorundadır.	164	79,61
32 Bir “Vergi Yılı” 1 Ocak’ta başlayıp, 31 Aralık’ta sona erer.	167	81,07
Ortalama Başarı Puanı		71,97

Tablo 6’da girişimcilerin finansal okuryazarlık ölçeğindeki 6. kategori olan “Vergi ve Mevzuat” bölümündeki 4 soruya verdikleri cevapların doğru sayıları ve yüzdelik oranları görülmektedir. Bu sonuçlara göre girişimcilerin “Vergi ve Mevzuat” konusundaki ortalama başarı puanı %71,97 olarak belirlenmiştir.

Tablo 7: Finans Gündemi Kategorisine Verilen Cevapların Doğru Sayısı ve Yüzdelik Oranları

Finans Gündemi	Doğru Sayısı	Oran %
33 Amerikan Doları, Euro ve Sterlin arasında en değerli olan para birimi hangisidir?	147	71,36
Ortalama Başarı Puanı		71,36

Tablo 7’de girişimcilerin finansal okuryazarlık ölçeğindeki 7. kategori olan “Finans Gündemi” bölümündeki tek soruya verdikleri cevapların doğru sayıları ve yüzdelik oranları görülmektedir. Bu sonuçlara göre girişimcilerin “Finans Gündemi” konusundaki ortalama başarı puanı %71,36 olarak belirlenmiştir.

Tablo 8: Matematik ve Faiz Hesaplamaları Kategorisine Verilen Cevapların Doğru Sayısı ve Yüzdelik Oranları

	Matematik ve Faiz Hesaplamaları	Doğru Sayısı	Oran %
34	Tuna Bey, ayda 2000 TL kazanacağı yeni bir işe girmiştir. Her ay 900 TL kira, 350 TL ulaşım gideri, 500 TL mutfak giderleri ve 100 TL giyinme masrafları vardır. Tuna Bey'in 600 TL para biriktirmesi kaç ay sürecektir?	161	78,16
35	Konut kredisinde aylık faiz oranı %1 ise yıllık faiz oranı ne olmalıdır?	45	21,84
36	Banka hesabınızda 100 TL'niz olduğunu ve faiz oranının yıllık %5 olduğunu varsayın. 1 yıl sonra hesabınızdaki paranın ne kadar olacağını düşünürsünüz?	101	49,03
37	Banka hesabınızda 100 TL mevduatınız olduğunu farz edin. Yıllık faiz oranı %5, enflasyon oranı %6 ise, 1 yıl sonra paranızın alım gücü ne kadar olacaktır?	107	51,94
38	Zeynep ve Bilge aynı yaşadadır. Zeynep 30 yaşından itibaren her yıl 1.000 TL, Bilge ise 40 yaşından itibaren her yıl 2.000 TL bankaya faize para yatırıyor. 50 yaşına geldiklerinde hangisinin hesabında daha fazla parası vardır?	53	25,73
	Ortalama Başarı Puanı		45,34

Tablo 8'de girişimcilerin finansal okuryazarlık ölçeğindeki 6. kategori olan "Matematik ve Faiz Hesaplamaları" bölümündeki 5 soruya verdikleri cevapların doğru sayıları ve yüzdelik oranları görülmektedir. Bu sonuçlara göre girişimcilerin "Matematik ve Faiz Hesaplamaları" konusundaki ortalama başarı puanı %45,34 olarak belirlenmiştir.

Tüm bu veriler ışığında; ölçekteki kategorilerde yer alan sorulara en fazla doğru cevabın verildiği bölümün %82,04 oranla "Bireysel Bankacılık" kategorisi olduğunu görmekteyiz. Yine bu veriler ışığında; en az doğru cevabın verildiği kategorinin ise, %45,34 oranla "Matematik ve Faiz Hesaplamaları" kategorisi olduğunu görmekteyiz. Ayrıca en fazla doğru cevabın verildiği sorunun ise, "Bireysel Bankacılık" kategorisinde yer alan ve %94,17 oranla 194 katılımcı tarafından doğru cevaplanan "İnternet bankacılığı yardımıyla kredi başvurusu yapılabilmektedir" sorusu olduğunu görmekteyiz. Ankete verilen cevaplarda en az doğru cevabın verildiği soru ise; "Matematik ve Faiz Hesaplamaları" kategorisinde yer alan ve %21,84 oranla 45 katılımcının doğru cevapladığı "Konut kredisinde aylık faiz oranı %1 ise yıllık faiz oranı ne olmalıdır?" sorusunun olduğunu görmekteyiz.

Araştırmanın bu kısmında ortalama başarı puanları, anketin ilk sekiz bölümündeki sorulara verilen doğru cevaplarla oluşturulmuştur. Ortalama başarı yüzdeleri kullanılarak tüm testlerin analizleri yapılmıştır. Analiz kısmında yapılan tüm testlerde ortalama başarı yüzdeleri kullanılmıştır. Tablo 9'da ankete katılan tüm girişimcilerin cinsiyetleri, yaşları, medeni durumları, eğitim durumları, iş yeri faaliyet yılları, firmalarında çalışan personel sayıları, aylık gelir durumları ve firmalarının faaliyet alanları verilerine göre ortalama genel başarı yüzdelerini ve her alt faktör için ortalama başarı puanları gösterilmektedir.

Tablo 9: Finansal Okuryazarlık Alt Faktörleri ve Genel Başarı Puanlarının Demografik Özelliklere Göre Dağılımı (100 Puan Üzerinden)

		TDEF	BB	ES	FT	Y	VM	FING	MFH	Genel	
Cinsiyet	Kadın	51	57	74	73	64	40	46	56	41	57
	Erkek	155	77	84	81	67	50	59	76	46	68
Yaş	18-24	20	60	73	67	50	30	47	45	30	52
	25-34	86	67	79	73	64	41	47	63	41	60
	35-44	62	77	86	86	72	55	62	82	54	72
	45-54	32	80	83	88	68	60	67	81	43	71
	55 ve üstü	6	83	83	83	75	70	83	100	63	78
Medeni Durum	Evli	127	77	82	80	69	54	59	77	46	68
	Bekâr	79	64	81	76	62	37	50	62	43	60
Eğitim Durumu	Ortaöğretim	21	68	75	72	57	40	51	71	44	60
	Lise	31	75	78	78	55	58	63	51	39	65
	Ön Lisans	28	68	81	80	58	46	59	64	45	64
	Lisans	90	71	82	78	69	45	51	75	44	65
	Lisansüstü	36	76	87	85	80	51	60	83	53	71
İş yeri faaliyet yılı	5 ve altı	79	67	78	75	66	41	47	65	42	61
	6-10	35	75	81	79	63	53	63	57	40	66
	11-15	44	71	86	78	65	45	56	77	50	66
	16-20	18	77	77	85	69	62	63	88	46	70
	21 ve üstü	30	80	86	86	70	55	64	83	51	72
Firmada çalışan personel sayısı	1-50	157	71	81	78	65	46	55	71	44	64
	51-150	17	72	79	82	70	63	66	47	43	68
	151-250	12	59	86	85	68	40	58	66	56	65
	251 ve üstü	20	84	89	81	71	51	52	95	44	70
Aylık gelir durumu (TL)	4.999 ve altı	56	66	75	74	58	33	43	62	43	58
	5.000-14.999	102	72	83	79	67	50	55	70	46	66
	15.000-49.999	30	80	88	84	75	58	69	80	45	73
	50.000 ve üstü	18	76	83	85	73	65	75	88	45	73
Firmanın faaliyet alanı	Gıda	35	72	81	76	68	41	52	65	48	64
	Tekstil	22	73	78	70	67	51	53	77	40	63
	Plastik/Kimya	9	81	79	86	61	77	77	77	55	75
	Makine	10	63	78	78	62	46	60	50	50	62
	İnşaat	37	72	81	78	66	45	50	64	38	63
	Elektronik	13	71	74	81	61	49	59	76	40	63
	Diğer	80	71	85	82	68	47	57	76	48	67

TDEF: Temel Düzeyde Ekonomi ve Finans Başarı Puanı; **BB:** Bireysel Bankacılık Başarı Puanı; **ES:** Emeklilik ve Sigortacılık Başarı Puanı; **FT:** Finansal Tablolara Başarı Puanı; **Y:** Yatırım Başarı Puanı; **VM:** Vergi ve Mevzuat Başarı Puanı; **FING:** Finans Gündemi Başarı Puanı; **MFH:** Matematik ve Faiz Hesaplamaları Başarı Puanı; **Genel:** Genel Başarı Puanı.

Tablo 9'a göre finansal okuryazarlık başarı puanları incelendiğinde, erkek girişimcilerin başarı yüzdelininin (%68) kadın girişimcilerin başarı yüzdelilerinden (%57) daha yüksek olduğu görülmektedir. Verilerin yaşa göre incelemesinde, 55 ve üstü yaş grubunun en fazla başarı yüzdesine (%78) sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca 18-24 yaş grubunun ise başarı yüzdesi (%52) en düşük olan grup olduğu görülmektedir. Verilerin medeni duruma göre incelemesinde ise, evli girişimcilerin başarı yüzdesininin (%68) bekâr girişimcilerin başarı yüzdelilerinden (%60) daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 9'a göre finansal okuryazarlık başarı puanları incelendiğinde, lisansüstü mezunları grubunun en fazla başarı yüzdesine (%71) sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca ortaöğretim mezunları grubunun ise başarı yüzdesi (%60) en düşük olan grup olduğu görülmektedir. Verilerin iş yeri faaliyet yılına göre incelemesinde ise, 21 ve üstü faaliyet yılı grubunun en yüksek başarı yüzdesine (%72) sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca 5 ve altı faaliyet yılı grubunun ise başarı yüzdesi (%61) en düşük gurubu oluşturdukları görülmektedir. Verilerin firmada çalışan personel sayılarına göre incelemesinde, 251 ve üstü personel sayısı grubunun en yüksek başarı yüzdesine (%70) sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca 1-50 personel sayısı grubunun ise en düşük başarı yüzdesine (%64) sahip oldukları görülmektedir.

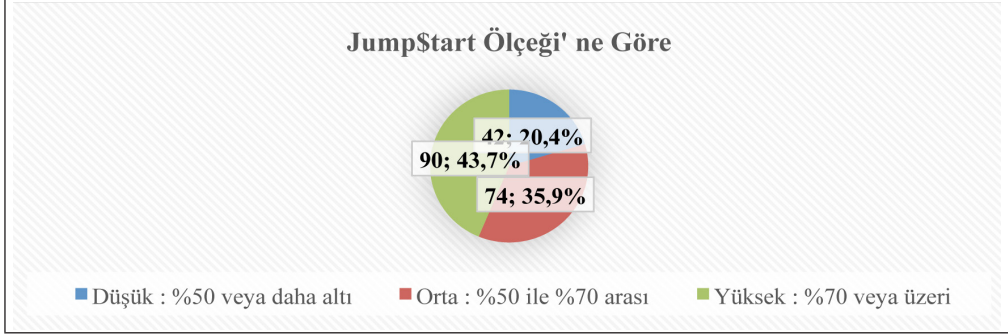
Tablo 9'a göre finansal okuryazarlık başarı puanları incelendiğinde, 50.000 ve üstü gelir grubu ile 15.000-49.999 gelir gruplarının en yüksek başarı yüzdelilerine (%73) sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca 4.999 ve altı gelir grubunun ise en düşük başarı yüzdesine (%58) sahip oldukları görülmektedir. Verilerin firmanın faaliyet alanına göre incelemesinde ise, plastik/kimya faaliyet alanı grubunun en yüksek başarı yüzdesine (%75) sahip oldukları görülmektedir. Ayrıca makine faaliyet alanı grubunun ise en düşük başarı yüzdesine (%62) sahip oldukları görülmektedir.

Çalışmada finansal okuryazarlık ölçeğindeki sorulara 0 ile 100 arasında başarı puan aralığı belirlenmiş ve her soru eşit ağırlıkta puanlandırılmıştır. Ayrıca cevaplar bu puanlamaya göre analiz edilerek girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri tespit edilmiştir. Bundan dolayı analizlerde katılımcıların finansal okuryazarlık ölçeğine verdikleri cevapların genel değerlendirmesi girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin %65,88 olduğunu göstermektedir. Literatürde girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri üzerine yapılan sınırlı sayıda çalışmalar incelendiğinde, girişimcilerin finansal okuryazarlık oranlarının genel olarak düşük çıktığı görülmektedir (Fatoki, 2014; Ripain vd., 2017; Kutukız & Özden, 2018). Yapmış olduğumuz bu çalışmada, girişimcilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin orta seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca literatürde finansal okuryazarlık skorlarının sınıflandırmasında genel kabul görmüş, Mandell (2008) tarafından geliştirilen ve Jump\$tart sınıflandırması olarak adlandırılan yöntem kullanılmıştır. Bu yöntemde göre finansal okur yazarlık seviyeleri; %70 veya üzeri: Yüksek, %50 ile %70 arası: Orta ve %50 veya daha altı: Düşük olarak sınıflandırılmaktadır (Kılıç, 2016:84).

Şekil 1'de görüleceği üzere; yukarıda yer alan sınıflandırma çerçevesinde, araştırmaya katılan girişimcilerin büyük bir çoğunluğunun finansal okuryazarlık düzeyleri yüksek çıkmıştır. Araştırmaya katılan girişimcilerden 90 katılımcınının (%43,7) finansal okuryazarlık düzeyleri %70'in üzeri yani yüksek seviyede çıkmıştır. Araştırmaya katılan girişimcilerden 74 katılımcınının (%35,9) finansal okuryazarlık düzeyleri %50 ile %70 arası yani orta seviyede çıkmıştır. Yine Araştırmaya katılan girişimcilerden 42 katılımcınının (%20,4) finansal okuryazarlık düzeyleri %50'nin altı yani düşük seviyede çıkmıştır.

Şekil 1: Girişimcilerin Finansal Okuryazarlık Düzeyleri

4.3.İşletme Performansı Ölçeği Keşfedici ve Doğrulayıcı Faktör Analizi

İşletme Performansı ölçeğinin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla öncelikle keşfedici faktör analizi yapılmıştır. Veri setine faktör analizi uygulanabilirliğinin test edilmesi amacıyla KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) “Örnekleme Yeterliliğinin Ölçümü Testi” ve Bartlett’in (Bartlett’s Test of Sphericity) “Küresellik Testi”nden yararlanılmıştır. KMO testi neticesinde örneklem yeterlilik değerinin 0,825 olduğu ve örneklem büyüklüğünün faktör analizi için yeterli olduğu bulgusu elde edilmiştir. Ayrıca, Bartlett küresellik testinin anlamlı olması [$\chi^2(6) = 634,765$, $q < 0,01$] maddeler arasındaki korelasyon ilişkilerinin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir.

Faktör analizi olarak temel bileşenler analizi, döndürme yöntemi olarak da Varimax yönteminin kullanıldığı keşfedici faktör analizi sonucunda, toplam 1 faktörden oluşan ve toplam varyansın %85.058’ini açıklayan bir yapıya ulaşılmıştır. Faktör yükleri 0,859 ile 0,945 arasında elde edilmiştir. Ayrıca İşletme performansını değişkenini oluşturan ifadelerle güvenilirlik analizi yapılmış, analizi sonucu ölçeğin yüksek güvenilir olduğu (Cronbach alfa= 0,941) bulgusuna ulaşılmıştır (Kalaycı, 2014:405). Keşfedici faktör analizine ait detaylı bilgi Tablo 10’da verilmiştir.

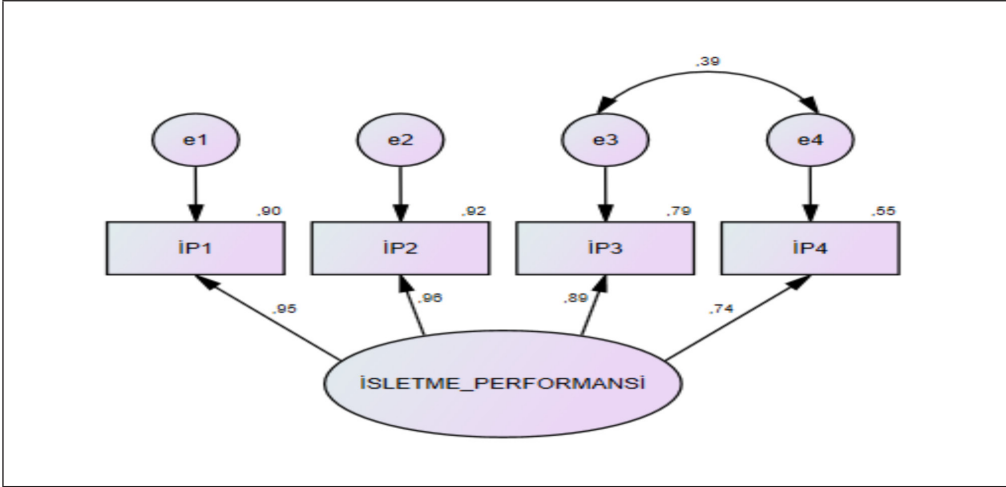
Tablo 10: Keşfedici Faktör Analizi ve Güvenilirlik Analizi Sonuçları

Maddeler	İfadeler	Faktör Yükleri
İP2	Son üç yıla göre satışlarımız yükselmiştir.	,945
İP3	Son üç yıla göre pazar payımız artmıştır.	,943
İP1	Son üç yıla göre karlılığımız artmıştır.	,940
İP4	Son üç yıla göre yatırımlarımızın getirisi artmıştır.	,859

Açıklanan Varyans= %85.058
Cronbach Alfa= 0.941
KMO= 0,825
Bartlett’in Küresellik Testi $X^2(6) = 634,76$; $p < 0,01$

Ölçekte yer alan ifadelerin oluşturduğu faktör yapısı KFA ile belirlendikten sonra ölçeğin yapısal doğruluğunu test etmek amacıyla DFA yapılmıştır. DFA analizi sonuçları sırasıyla Şekil 2’de, analiz sonucunda elde edilen uyum iyiliği değerleri Tablo 17’de verilmiştir.

Şekil 2: İşletme Performansı DFA

DFA sonucu faktör yükleri 0,74 ile 0,95 arasında elde edilmiştir. DFA sonucu ölçeğin uyum iyiliği değerlerini sağladığı görülmüştür (Meydan & Şeşen, 2015:37; Gürbüz & Şahin, 2015:337; Yıldız & Çiğdem, 2018:97; Yıldız & Çiğdem, 2019:1768). DFA sonucu elde edilen uyum iyiliği değerleri Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11: İşletme Performansı DFA Uyum İyiliği Değerleri

	Sonuç	Kriter
χ^2	,193; p=,660	p> 0,05
χ^2/sd	,193 (,193/1)	≤ 3
GFI	1	$\geq ,90$
CFI	1	$\geq ,95$
NFI	1	$\geq ,90$
TLI	1,006	$\geq ,95$
AGFI	,995	$\geq ,80$
RMR	,003	<,08
RMSEA	,000	$\leq ,08$

4.4.Regresyon Analizi

Finansal Okuryazarlık düzeyinin işletme performansı üzerindeki etkisi basit doğrusal regresyon analizi ile incelenmiştir. Yapılan analiz neticesinde finansal okuryazarlık düzeyinin

işletme performansını pozitif yönde anlamlı olarak etkilediği sonucuna ulaşılmıştır ($\beta = 0.026$; $p < 0,01$). İşletme performansı düzeyinin belirleyicisi olarak finansal okuryazarlık değişkenleri ile ilişkisinin zayıf olduğu görülmüştür ($R^2=0,099$). Regresyon Analizinin sonuçlarına göre H_1 hipotezi kabul edilmiştir. Tablo 12’de analiz sonuçları detaylı olarak verilmiştir.

Tablo 12: Basit Doğrusal Regresyon Analizi

Değişken	β	Standart Hata	Beta	t	p
Sabit	0.939	0.367	-	2.557	0.011
Finansal Okuryazarlık Düzeyi	0.026	0.005	0.314	4.727	0.000
* $R = 0.314$	$R^2 = 0.099$	$F = 22.346$	$p = 0.000$	$D-W = 1.611$	

4.5.Girişimcilerin Demografik Özellikleri ile Finansal Okuryazarlık Düzeyleri ve İşletme Performansları İlişkisi

Girişimcilerin cinsiyeti ve medeni durumları ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla 2 ayrı t-testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 13’de gösterilmiştir. Tablo 13’de yer alan test sonucunda, erkek girişimciler ile kadın girişimciler arasında finansal okuryazarlık düzeyleri açısından anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Erkek girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri kadın girişimcilere göre daha yüksek çıkmıştır. Test sonucunda evli girişimciler ile bekâr girişimciler arasında finansal okuryazarlık düzeyleri açısından evli girişimciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir. Tablo 13’de yer alan T-testi sonuçlarına göre; H_2 ve H_4 Hipotezleri kabul edilmiştir.

Tablo 13: T-testi: Cinsiyet, Medeni Durum ile Finansal Okuryazarlık Düzeyleri

	Gruplar	N	Ort.	Ss	Sh	t testi		
						t	Sd	p
Cinsiyet	Kadın	51	57.430	14.846	2.079	-4.803	2.288	0.000
	Erkek	155	68.421	13.951	1.121			
Medeni Durum	Evli	127	68.835	14.575	1.293	3.959	2.065	0.000
	Bekâr	79	60.659	14.146	1.592			

Girişimcilerin yaşları, eğitim durumları, iş yeri faaliyet yılları, firmada çalışan personel sayıları, aylık gelir durumları, iş yeri faaliyet alanları ile finansal okuryazarlık düzeyleri ve işletme performansları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla ANOVA testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 14’de gösterilmiştir. Tablo 14’de yer alan bulgulara göre girişimcilerin eğitim durumu, firmada çalışan personel sayısı ve firmanın faaliyet alanı için finansal okuryazarlık düzeyleri açısından anlamlı farklılıklar olmadığı görülmektedir. Ayrıca girişimcilerin yaşları, iş yeri faaliyet yılı ve aylık gelir durumları ile finansal okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiki olarak anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir. Bu sonuçlara göre; H_3 , H_6 ve H_8 hipotezleri kabul edilmiş; H_5 , H_7 ve H_9 hipotezleri reddedilmiştir.

Tablo 14: ANOVA: Girişimcilerin Demografik Özellikleri ile Finansal Okuryazarlık Düzeyleri İlişkisi

		Kareler toplamı	SD	Kareler ortalaması	F	p
Yaş	Gruplar arası	10414.343	4	2603.586	14.861	0.000
	Grup içi	35214.204	201	175.195		
	Toplam	45628.547	205			
Eğitim durumu	Gruplar arası	2058.471	4	514.618	2.374	0.053
	Grup içi	43570.076	201	216.767		
	Toplam	45628.547	205			
İş yeri faaliyet yılı	Grup içi	3331.458	4	832.864	3.958	0.004
	Gruplar arası	42297.089	201	210.433		
	Toplam	45628.547	205			
Çalışan personel sayısı	Gruplar Arası	694.913	3	231.638	1.041	0.375
	Grup İçi	44933.633	202	222.444		
	Toplam	45628.547	205			
Aylık gelir durumu	Gruplar Arası	5872.002	3	1957.334	9.945	0.000
	Grup İçi	39756.545	202	196.815		
	Toplam	45628.547	205			
Faaliyet alanı	Gruplar Arası	1512.461	6	252.077	1.137	0.342
	Grup İçi	44116.086	199	221.689		
	Toplam	45628.547	205			

Girişimcilerin demografik özellikleri ve finansal okuryazarlık düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla ANOVA testlerinde anlamlı çıkan farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Post-hoc testi yapılmış ve sonuçlar Tablo 15'te gösterilmiştir.

Tablo 15: Post-hoc Testi: Demografik Özellikler ve Finansal Okuryazarlık İlişkisi

		Finansal Okuryazarlık		
		Ort. Farkları	Std. Hata	p
Yaş (Scheffe)				
18-24	35-44	-19.783	3.403	0.000
	45-54	-19.375	3.772	0.000
	55 ve üstü	-26.008	6.161	0.002
25-34	35-44	-11.451	2.205	0.000
	45-54	-11.042	2.740	0.003
	55 ve üstü	-17.676	5.588	0.044
İş Yeri Faaliyet Yılı (Scheffe)				
5 ve altı	21 ve üstü	-11.130	3.110	0.014
Aylık Gelir Durumu (Tamhane T2)				
4.999 ve altı	5.000-14.999	-8.253	2.357	0.004
	15.000-49.999	-14.940	2.837	0.000
	50.000 ve üstü	-14.969	4.846	0.030
5.000-14.999	15.000-49.999	-6.687	2.461	0.052

Tablo 15'te yer alan finansal okuryazarlık düzeyinin girişimcilerin yaş aralıklarına göre Post-hoc testi sonuçları göstermektedir ki; 18-24 yaş grubunda olanlarla 35-44, 45-54 ve 55 ve üstü yaş grubunda olanlar arasında finansal okuryazarlık düzeyi 35-44, 45-54 ve 55 ve üstü yaş grubunda olanlar lehine anlamlı farklılık göstermektedir. Yine aynı sonuçlara göre 25-34 yaş grubunda olanlarla 35-44, 45-54 ve 55 ve üstü yaş grubunda olanlar arasında finansal okuryazarlık düzeyi 35-44, 45-54 ve 55 ve üstü yaş grubunda olanlar lehine anlamlı farklılık görülmektedir. Bu sonuçlar 35-44, 45-54 ve 55 ve üstü yaş grubunda olan girişimcilerin diğer yaş gruplarından daha fazla finansal okuryazarlık düzeyine sahip olduklarını göstermektedir.

Tablo 15'de yer alan finansal okuryazarlık düzeyinin girişimcilerin iş yeri faaliyet yılına göre Post-hoc testi sonuçları göstermektedir ki; 5 ve altı yıl grubu ile 21 ve üstü yıl grubu arasında finansal okuryazarlık düzeyi 21 ve üstü yıl grubu lehine anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuçlar 21 ve üstü yıl grubu iş yeri faaliyeti yılına sahip olan girişimcilerin 5 ve altı yıl grubu iş yeri faaliyeti yılından daha fazla finansal okuryazarlık düzeyine sahip olduklarını göstermektedir.

Tablo 15'de yer alan finansal okuryazarlık düzeyinin girişimcilerin aylık gelir durumuna göre Post-hoc testi sonuçları göstermektedir ki; 4.999 ve altı gelir grubu ile 5.000-14.999, 15.000-49.999 ve 50.000 ve üstü gelir grubu arasında finansal okuryazarlık düzeyi 5.000-14.999, 15.000-49.999 ve 50.000 ve üstü gelir grubu lehine anlamlı farklılık göstermektedir.

Ayrıca 5.000-14.999 gelir grubu ile 15.000-49.999 gelir grubu arasında finansal okuryazarlık düzeyi 15.000-49.999 gelir grubu lehine anlamlı farklılık göstermektedir. Bu sonuçlar 15.000-49.999 ve 50.000 ve üstü gelir grubuna sahip olan girişimcilerin diğer gelir gruplarından daha fazla finansal okuryazarlık düzeyine sahip olduklarını göstermektedir.

5.Sonuç

Günümüz dünyasında önemi günden güne artmakta olan ve ülkemiz için çok eski bir kavram olmayan finansal okuryazarlık kavramı, son yıllarda yapılan çalışmaların artması ile bireyler için dikkat çekici bir hal almıştır. Parayla yani ekonomi ile işi olan herkesin bilmesi gereken bir takım finansal bilgilerin olduğu artık her birey tarafından anlaşılmaya başlanmıştır. Bundan dolayı bireylerin finansal okuryazarlık düzeyleri, ihtiyaçları olan finansal bilginin boyutlarını göstermektedir. Artık geçimini sağlamaya çalışan hane halkından, kazancını nasıl harcaması gerektiğini bilmek isteyen tüm bireylere kadar; zengin, fakir ya da işçi, işveren gibi sınıflandırmalara bakılmadan finansal bilginin herkese gereklilik arz etmeye başladığı bir gerçektir.

Çalışmanın örneklemini Gaziantep ilinde faaliyet göstermekte olan iş yeri sahibi girişimciler oluşturmuştur. Bu girişimciler üzerinde uygulanan anket çalışmasında, 206 girişimciye 8 kategori ve 38 sorudan oluşan finansal okuryazarlık ölçeği ve 4 sorudan oluşan işletme performansı ölçeği uygulanmıştır. Çalışmada girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleriyle işletme performansları arasındaki ilişki incelenmiştir. Çalışmanın sonuçlarına göre girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeylerinin %65,88 gibi yüksek bir oranda olduğu belirlenmiştir. Bu oran literatür taramalarında karşımıza çıkmakta olan sınırlı sayıdaki girişimcilerin finansal okuryazarlıklarını ölçen diğer çalışmalarla tutarlılık göstermektedir (Sezici & Çelikkol, 2016; Kıran & Bozkurt, 2019).

Ayrıca çalışmada yapılan basit doğrusal regresyon analizi neticesinde finansal okuryazarlık düzeyinin, girişimcilerin işletme performanslarını pozitif yönde anlamlı olarak etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Girişimcilerin finansal okuryazarlık düzeyleri işletme performanslarını arttırmaktadır. Böylece çalışmanın temel hipotezini oluşturan H_1 Hipotezi kabul edilebilirlik sonucu vermiştir.

Çalışmanın diğer hipotezleri incelendiğinde ise; beklenildiği üzere girişimcilerin demografik özelliklerinin finansal okuryazarlık düzeyleri üzerinde etkisi olduğu gözlenmiştir. Bu bağlamda çalışmada kurulan H_2 , H_3 , H_4 , H_6 ve H_8 hipotezleri kabul edilmiştir. Ancak çalışmanın kabul edilmeyen hipotezleri ise; H_5 , H_7 , H_9 hipotezleri olmuştur. Bu hipotezler incelendiğinde örneğin literatürde çoğunlukla anlamlı farklılık gösteren, girişimcilerin eğitim düzeylerinin finansal okuryazarlık düzeylerini de etkilediği sonucu beklenmesine rağmen bu hipotez kabul edilmemiştir. Girişimciler, işletmelerini yönetirken sürekli finansal kararlar almak durumunda kalmaktadırlar. Bu durum, girişimcilerin eğitim düzeylerinden bağımsız olarak yönetsel faaliyetlerini sürdürebilmeleri için asgari düzeyde finansal okuryazarlık seviyesine sahip olmalarını gerektirmektedir. Dolayısıyla çalışmadan elde edilen bulgular ışığında girişimcilerin finansal okuryazarlık seviyelerinin eğitim düzeylerinden bağımsız olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmanın sonuçları literatürde yer alan, birçok çalışmanın sonuçlarıyla tutarlılık göstermektedir (Chen & Volpe, 1998; Beal & Delpachitra, 2003; Varcoe vd., 2005; Bayram,

2010; Ergün vd., 2014; Kılıç vd., 2015; Karyağdı, 2018). Bu çalışmaların birçoğunda finansal okuryazarlık düzeyinin artırılması için finansal eğitimlere ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Aynı tavsiye, yapmış olduğumuz bu araştırma için de geçerli sayılabilmektedir. Girişimcilere mensubu oldukları odalar ya da dernekler gibi kurumlar tarafından sağlanacak eğitimler sayesinde finans bilgilerinin artırılmasının faydalı olacağı düşünülmektedir. Ayrıca girişimcilerin işletme performansı analizlerini düzenli şekilde yapmalarının da yine kendileri için faydalı olacağı ön görülmektedir. Bu çalışma çeşitli meslek gruplarındaki girişimcileri içerse de tek bir ilde faaliyet gösteren girişimciler üzerinde yapılması bu çalışmanın kısıtlarını oluşturmaktadır. Bu nedenle yeni yapılacak araştırmaların farklı illerdeki girişimcilere yapılmasının fayda sağlayacağı düşünülmektedir. Sonuç olarak, ilgili literatüre katkı sağlaması beklenen bu çalışmada kurulan hipotezlerin, ileriki çalışmalarda farklı örneklem gruplarıyla test edilmesi beklenmektedir.

Kaynakça

- Adeleke, T. (2013). The effects of gender and gender role on the financial literacy of college students. Wilmington, North Carolina: Oklahoma State University.
- Ansong, A. & Gyensare, M. A. (2012). Determinants of university working-students' financial literacy at the university of cape coast, Ghana. *International Journal of Business and Management*, 7(9), 126-133.
- Atkinson, A. & Messy, F. A. (2012). Measuring financial literacy: Results of the OECD / International network on financial education (INFE) pilot study. C. 15. OECD Working Papers on Finance, Insurance and Private Pensions, 15.
- Aytekin, M. (2018). Üretim, lojistik ve pazarlama bölümleri arasındaki koordinasyonun işletme performansına etkisi. *Atatürk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 32(4), 1121-1134.
- Barboza, G., Smith, C., & Pesek, J. G. (2016). Assessing financial literacy, gender gap and cognitive differences. *Journal of Financial Education*, 42(3-4), 205-242.
- Bayram, S. S. (2010). Finansal okuryazarlık ve para yönetimi davranışları: Anadolu Üniversitesi öğrencileri üzerine uygulama (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Beal, D. J. & Delpachitra, S. B. (2003). Financial literacy among Australian University students. *Economic Papers: A Journal of Applied Economics and Policy*, 22(1), 65-78.
- Béres, D. & Huzdik, K. (2012). Financial literacy and macro-economics. *Public Finance Quarterly*, 57(3), 298-312.
- Bönte, W. & Filipiak, U. (2012). Financial literacy, information flows, and caste affiliation: Empirical evidence from India. *Journal of Banking and Finance*, 36(12), 3399-3414.
- Chen, H. & Volpe, R. P. (1998). An analysis of personal financial literacy among college students. *Financial Services Review*, 7(2), 107-128.
- Chen, H. & Volpe, R. P. (2002). Gender differences in personal financial literacy among college students. *Financial Services Review*, 11(3), 289-307.
- Çiğdem, Ş. (2019). Tedarik zinciri iş birliğinin inovasyon ve performans üzerindeki etkisinin yapısal eşitlik modellemesi ile analizi (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Dağ, P. (2019). 'Ekonomiden hiç anlamam' diyenlerden misiniz? Bunun bedelini biliyor musunuz?. Erişim Tarihi: 05.04.2020, <https://fikirturu.com/2019/08/06/ekonomiden-hic-anlamam-diyenlerden-misiniz-bunun-bedelini-biliyor-musunuz/>

- Danes, S. M. & Hira, T. K. (1987). Money management knowledge of college students. *Journal of Student Financial Aid*, 17(1), 4-16.
- Ergün, B., Şahin, A. & Ergin, E. (2014). Finansal okuryazarlık: İşletme bölümü öğrencileri üzerine bir çalışma. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(34), 847-864.
- Fatoki, O. (2014). The financial literacy of micro entrepreneurs in South Africa. *Journal of Social Sciences*, 40(2), 151-158.
- Finansal Okuryazarlık & Erişim Derneği (2016). Finansal okuryazarlık ve finansal yönetim konusunda pratikler. Erişim Tarihi: 03.04.2020, <https://www.fo-der.org/finansal-okuryazarlik-ve-finansal-yonetim-konusunda-pratikler/>
- Gürbüz, S. & Şahin, F. (2015). Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Felsefe - yöntem - analiz. 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık.
- Hastings, J. S., Madrian, B. C. & Skimmyhorn, W. L. (2013). Financial literacy, financial education, and economic outcomes. *Annual Review of Economics*, 5(1), 347-373.
- Hogarth, J. M. & Hilgert, M. A. (2002). Financial knowledge, experience and learning preferences: Preliminary results from a new survey on financial literacy. *Consumer Interest Annual*, 48, 1-7.
- Jorgensen, B. L. (2007). Financial literacy of college students parental and peer influences. (Master of Science), Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg.
- Kalaycı, Ş. (2014). SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri. 6. Baskı, Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Karyağdı, N. G. (2018). Finansal okuryazarlık ve farkındalığının belirlenmesine yönelik Bitlis Eren Üniversitesi SBMYO öğrencileri üzerine bir uygulama. *İşletme Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 110-126.
- Kaya, A. (2015). Kobi yöneticilerinin finansal okuryazarlık düzeylerinin belirlenebilmesine yönelik bir araştırma: İzmir ili örneği (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İzmir Katip Çelebi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kaynak, H. (2003). The relationship between total quality management practices and their effects on firm performance. *Journal of Operations Management*, 21(4), 405-435.
- Kılıç, Y., Ata, H. A. & Seyrek, İ. H. (2015). Finansal okuryazarlık: Üniversite öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (66), 129-150.
- Kılıç, Y. (2016). Finansal okuryazarlık ve finansal refahın belirleyicileri: Gaziantep ve çevre illeri için yapısal eşitlik modeli uygulaması (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Kıran, F. & Bozkurt, Ö. (2019). Finansal okuryazarlık seviyesinin demografik değişkenlere göre incelenmesi: Batı Akdeniz girişimcileri üzerine bir araştırma. *Girişimcilik ve İnovasyon Yönetimi Dergisi*, 8(2), 68-96.
- Kuratko, D. F. (2003). Entrepreneurship education: Emerging trends and challenges for the 21st century. The Entrepreneurship Program, College of Business, Ball State University, Muncie IN.
- Kutukız, D. & Özden, C. (2018). Kadın girişimciliği ve finansal okuryazarlığın kadın girişimciler üzerindeki etkisi. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8, 349-365.
- Lee, T. A. & Tweedie, D. P. (1976). The private shareholder: His sources of financial information and his understanding of reporting practices. *Accounting and Business Research*, 6(24), 304-314.
- Lusardi, A. (2008). Household saving behavior: The role of financial literacy, information and financial education programs. NBER Working Paper Series, Working Paper, 1-43.
- Lusardi, A. & Mitchell, O. S. (2011). Financial literacy around the world: An overview. *Journal of Pension Economics and Finance*, 10(4), 497-508.

- Mandell, L. (2008). The financial literacy of young american adults: Results of the 2008 national jump\$tart coalition survey of high school seniors and college students. Jump\$tart Coalition, Washington.
- Mercan, N., Oyur, E., Altınay, A. & Aksanyar, A. (2012). Ekonomi okur yazarlığına yönelik ampirik bir araştırma. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 4(2), 109-118.
- Meydan, C. H. & Şeşen, H. (2015). Yapısal eşitlik modellemesi: AMOS uygulamaları. 2. Baskı, Ankara: Detay Yayıncılık.
- Naktiyok, A. & Küçük, O. (2003). Küçük ve orta büyüklükteki işletmelerde (KOBİ) toplam kalite yönetimi (TKY) kritik faktörlerinin örgütsel performans üzerine etkileri. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (21), 43-65.
- Nano, D. (2013). Major differences in financial literacy among Albanian university students. *Regional Science Conference with International Participation*, 389-394.
- OECD. (2014). PISA 2012 results: Students and money financial literacy skills for the 21st century (Volume VI). OECD Publishing.
- Patyal, V. S. & Koilakuntla, M. (2017). The impact of quality management practices on performance: An empirical study. *Benchmarking: An International Journal*, 24(2), 511-535.
- Ripain, N., Amirul, S. M. & Mail, R. (2017). Financial literacy and SMEs' potential entrepreneurs: The case of Malaysia. *Journal of Administrative and Business Studies*, 3(2), 60-68.
- Seyrek, İ. H. & Gül, M. (2017). Finansal okuryazarlık ve girişimcilik niyeti: Üniversite öğrencileri üzerine bir araştırma. *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 103-118.
- Sezici, E. & Çelikkol, M. M. (2016). Girişimcilik tutumu ve finansal okuryazarlığın girişimcilik eğilimi ile arasındaki ilişkide algılanan sosyal desteğin aracılık etkisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Afro, (Avrasya Özel Sayısı)*, 419-436.
- Shaari, N. A., Hasan, N. A., Mohamed, R. K. & Sabri, M. A. (2013). Financial literacy: A study among the university students. *Institute of Interdisciplinary Business Research*, 279-299.
- Tabachnick, B. G., Fidell, L. S. & Ullman, J. B. (2007). Using multivariate statistics. 5th Ed., Boston, MA: Allyn & Bacon/Pearson Education.
- T.C. Kalkınma Bakanlığı. (2014). 10. Kalkınma Planı 2014-2018, yurtiçi tasarrufları özel ihtisas komisyonu raporu. No: 2902, Ankara.
- Toraman, C., Kılıç, Y. & Buğan, M. F. (2016). Credit card literacy levels and credit card usage behaviors of college students. *Journal of Business Research - Turk*, (8), 266-276.
- Tuna, G. & Ulu, M. O. (2016). Üniversite öğrencilerinin finansal okuryazarlık düzeylerini etkileyen faktörlerin belirlenmesi: İşletme bölümü öğrencileri üzerine bir araştırma. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, (16),128-141.
- Ustasüleyman, T. (2011). Toplam kalite yönetimi uygulamalarının firma performansı üzerine etkisi: Türkiye'nin 500 büyük firmasına yönelik bir araştırma. *Gazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 13(2), 67-96.
- Uygurtürk, H. & Korkmaz, T. (2012). Finansal performansın TOPSIS çok kriterli karar verme yöntemi ile belirlenmesi: Ana metal sanayi işletmeleri üzerine bir uygulama. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, 7(2), 95-115.
- Varcoe, K. P., Martin, A., Devitto, Z. & Go, C. (2005). Using a financial education curriculum for teens. *Financial Counseling and Planning*, 16, 63-71.
- Volpe, R. P., Chen, H. & Pavlicko, J. J. (1996). Personal investment literacy among college students: A survey. *Financial Practice And Education*, 86-94.

- Yalçın, Z. & Öztürk, M. E. (2019). Finansal okuryazarlık düzeyinin belirlenmesi amacıyla Türkiye’de üniversite öğrencilerine yönelik yapılan çalışmalar: Munzur Üniversitesi öğrencilerine yönelik bir araştırma. *Munzur Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi (MÜSBİD)*, 8(15), 83-98.
- Yıldız, B. & Aytekin, M. (2019). Tedarikçi kalite yönetiminin performans üzerindeki etkisinin yapısal eşitlik modeli ile analizi. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 18(1), 413-439.
- Yıldız, B. & Çetindaş, A. (2018). Stratejik kaynak kullanımının firma performansı üzerindeki etkisinde tedarik zinciri çevikliğinin aracı rolü. *Business and Management Studies: An International Journal*, 6(4), 878-897.
- Yıldız, B. & Çiğdem, Ş. (2018). Tedarikçi yenilik odağının firma performansı üzerindeki etkisinde alıcı-tedarikçi ilişkisinin düzenleyici rolü. *The International New Issues in Social Sciences*, 6(2), 85-110.
- Yıldız, B. & Çiğdem, Ş. (2019). Firma inovasyon stratejisinin inovasyon performansı üzerindeki etkisinde tedarikçi inovatifliğinin aracı rolü. *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(2), 1761-1777.

EXTENDED SUMMARY

Research Questions & Purpose

The concept of financial literacy plays an important and active role in fulfilling the ever-changing individual needs of today. The concept of financial literacy emerges in a wide range from household expenditures to effective financial management of companies. Developments in the financial field oblige individuals to learn about and use the new products of the financial system in their daily lives. The increase in the diversity of basic financial transactions increases the importance of the concept of financial literacy for both individuals and businesses. Determining the financial literacy levels of the entrepreneurs, who are thought to need financial literacy the most, is the motivation of this study. It is likely that the performance of businesses will be affected by these changing and developing financial developments and diversity.

In this context, the purpose of this study is to determine the financial literacy levels of entrepreneurs operating in Gaziantep and to examine whether the level of financial literacy influences their business performances. In addition, how the demographic characteristics of the entrepreneurs affect their financial literacy levels and how the demographic characteristics of the entrepreneurs affect their business performance were also examined.

Literature Review

As a popular concept, the issue of financial literacy has been studied in many different areas in the literature. The period covering last 10-15 years has been studied broadly. With the increasing importance of the concept, it has been observed that it financial literacy is not an issue that only concerns individuals, it also concerns states as well. Lusardi and Mitchell (2011) stated that especially the USA is one of the countries that make the most research on financial literacy and that research on this subject is increasing in other countries. Another important conclusion which can be derived from the researches is that the level of financial literacy of individuals in countries around the world is at low levels.

Considering the volume of studies in the subject area, the number of studies examining the financial literacy levels of entrepreneurs is very limited. Most of the studies in the world and Turkey, focus on the level of financial literacy of the students or youth.

The studies reviewed, in general show that the higher the financial literacy level of individuals, the more conscious and appropriate the financial decisions they make. Therefore, this paper, as a distinctive study which examine the relationship between the financial literacy levels of entrepreneurs and their business performance, will contribute to the existing literature and will shed light on future studies.

Methodology

The universe of the research consists of business owners operating in Gaziantep. The survey study was applied to the business owners in the form of an online survey, based on the Easy Sampling Method, one of the non-random sampling methods, since the main population frame is unclear. Within the scope of the research, it was applied to 206 entrepreneurs in the province of Gaziantep and these entrepreneurs were asked to mark the answers they thought were correct for them.

Results and Conclusions

The results of this study are consistent with the results of similar studies in the literature. In most of these studies, it has been stated that financial education is needed to increase the level of financial literacy. The same recommendation can also be considered valid for our study. It is thought that it will be beneficial to increase the financial knowledge of entrepreneurs through the training provided by institutions such as chambers or associations to which they are affiliated. In addition, it is anticipated that it will be beneficial for the entrepreneurs to make regular business performance analyses. Although this study includes entrepreneurs in various sectors, as it is conducted only in one province this can be regarded as geographical limitation of the study. Therefore, we recommend that conducting new researches to entrepreneurs in different provinces will be beneficial. As a result, the hypotheses established in this study, which is expected to contribute to the relevant literature, are expected to be tested with different sample groups in future studies